

“Chumpi” uit Potosi, Bolivia

smalle banden in dubbelweefsel, geweven met één inslag

“Zo rond als avocado's en zo scherp als chilipepers”, zo beschrijft Karin Muller de in de Andes levende Hooglandindianenvrouwen in haar boek *Along the Inca Road, a woman's journey into an ancient empire*. Ze gaat verder met: “zittend spinnen ze wol voor nog weer een extra laag bij hun handgemaakte rokken.”

Dit citaat slaat op de vrouwen uit Peru en Bolivia die ver van de grote steden wonen en leven zonder de verworvenheden van de laatste tweehonderd jaar. Ze dragen dagelijks volumineuze klederdrachten, bestaande uit vele lagen over elkaar.

De handgeweven banden waar het hier over gaat, zijn typisch voor de dracht in enkele dorpen in het district Potosi in Bolivia en worden “chumpi” genoemd. Ze dienen in de vrouwendracht als mooie ceintuur over een eenvoudige en bredere ondergordel. Men slaat deze band een paar maal om de taille en dan bedekt hij de onderliggende gordel geheel. In de mannendracht houdt de chumpi de broek op.

De banden zijn meestal tussen de anderhalve tot vier centimeter breed en dus opvallend smal. De lengte varieert aanzienlijk van zestig centimeter tot enkele meters.

De Hooglandsters weven ze in een dubbelweeftechniek. Het resultaat is een rondweefsel omdat de vrouwen met één enkele inslag werken. Het weefsel is zo dicht dat alleen de ketting te zien is.

Adele Cahlander was een van de eerste die de banden uit de Andes serieus en systematisch bestudeerde. Zij begon met een methode van noteren die momenteel algemeen in gebruik is bij mensen die Andesbanden op de indiaanse manier weven. De gegevens over de ketting staan in het haspelkruis. De gegevens over de in te brengen hevels staan in het weefkruis. Selecties voor het patroonweven zijn af te lezen uit de patroontekening.

Aan de hand van een smal proefbandje wordt hierna de werkwijze punt voor punt besproken.

Tekst en proefband: Mirja Wark, naar informatie van Willie Jager-Ruchti.
Tekening: Henk Beukers.
Foto's: pag. 47 onder: Manus v.d. Kamp; pag. 47 rechts: Mirja Wark; overige foto's: Henk Beukers.

Vrij grove band (deze is op ware grootte) met tweekleurige zelfkanten en een ketting waarvan de ene helft bestaat uit groen/rood/wit/rood en de andere helft uit geel/rood/zwart/rood.

Het in elkaar grijpende motief duidt men aan met “wajra”.

De Hooglandindianen weven veel banden. Hier zien we een vrouw uit Peru, die haar weefwerk te koop aanbiedt en tegelijkertijd een band weeft. De ketting spant ze tussen haar gordel en de punt van haar schoen.

